

اعلامیہ حقوق بشر

۱۰ دسامبر سال ۱۹۴۸ مجمع عمومی
سازمان ملل متحد قبول کرده است.

پیشگفتار

چون اعتراف قدر و قیمت که به همه اهل بشر خاص است و حقوقهای برابر و دخل ناپذیر آن اساس آزادی، عدالت و صلح جهان است؛

چون تحقیر و بی‌اعتنایی به حقوق بشر سبب صورت گرفتن عمل وحشیانه‌ای گردیده‌است که وجدان بشریت را سخت آزرده و به ایجاد دنیایی که در آن افراد بشر در بیان عقیده آزاد و از ترس و فکر فارغ باشند، همچون والاترین آرزوی بشر اعلان نموده‌است؛

چون حقوق انسانها باید در پرتو حکم قانون حمایت شود، تا بشر همچون آخرین علاج به قیام علیه ظلم و حکم‌رانی مطلقه مجبور نگردد؛

چون به گسترش مناسبت دوستانه میان خلقها مساعدت کردن ضرور است؛

چون مردم ملل متحد امان خود را به حقوق اساسی بشر و مقام و ارزش شخصیت انسانی و برابری حقوق مرد و زن

در آیین نامه اعلان کرده اند و قرار گرفته اند که برای پیشرفت اجتماعی بکوشند و در محیط آزادتر وضع زندگی بهتری به وجود آورند؛ چون دولتهای اعضاء عهده دار شده اند به احترام رعایت واقعی حقوق بشر و آزادیهای اساسی با همکاری سازمان ملل متحد مساعدت کنند؛ چون حسن تفاهم مشترک نسبت به این حقوق و آزادیها برای اجرای کامل این عهده داری اهمیت بزرگ دارد

مجمع عمومی

این اعلامیه جهانی حقوق بشر را همچون وظیفه مشترک تمام مردم و تمام دولتها اعلان می دارد، تا هر فرد و هر مقام دولتی آنرا دائماً مد نظر داشته باشند و جد و جهد کنند که با راه آموزش و تعلیم و با تدبیرهای پیشروانه ملی و بین المللی اعتبار و اجرای عمومی و ثمرده بخش آنها

چه در میان مردم دولتهای عضو سازمان و چه در میان مردم قلمروشان به احترام حقوق و آزادیها و تطبیق آنان مساعدت کنند.

ماده ۱

تمام آدمان آزاد به دنیا می آیند و از لحاظ منزلت و حقوق با هم برابرند. همه صاحب عقل و وجدانند، باید نسبت به یکدیگر برادروار مناسبت نمایند.

ماده ۲

هر یک انسان می تواند بدون تفاوتی، مخصوصاً از حیث نژاد، رنگ پوست، جنس، زبان، مذهب، عقیده سیاسی یا هر عقیده دیگر و همچنین برآمد ملی و اجتماعی، ثروت، طایفه یا هر موقعیت دیگر باید از تمام حقوق و همه آزادیها که در این اعلامیه ذکر شده است، بهرمنند گردد.

بر علاوه هیچ تفاوتی نباید به عمل آید که بر اساس
وضع سیاسی، حقوقی و یا صاحب‌اختیاری آن به طریقی
محدود شده باشد.

ماده ۳

هر کس حق حیات، حق آزادی و حق دخل‌ناپذیر
شخصی دارد.

ماده ۴

هیچ انسان نباید در غلامی یا بندگی نگاه داشته شود؛
غلامی و خرید و فروش غلامان به هر شکلی که وجود
دارد، منع است.

ماده ۵

هیچ کس نباید تحت شکنجه، جزا یا رفتاری قرار گیرد
که ظالمانه، بی‌رحمانه و یا باعث تحقیر شرف و ناموس او

باشد.

ماده ۶

هر کس صرف نظر از بودگاهش، حق دارد، همچون فاعل حقوق شناخته شود.

ماده ۷

همه در نزد قانون برابرند و حق دارند، بدون تفاوتی از حمایت برابر قانونی برخوردار باشند. همه حق دارند، در مقابل هر حقوق شکنی که خلاف این اعلامیه باشد و هر طریق به چنین حقوق شکنیها به طور برابر از حمایت قانون بهرمنند شوند.

ماده ۸

هر انسان به آن حق دارد که دادگاههای ملی باصلاحیت حقوق او را در مورد پایمال شدن حقوق

اساسی اش که در قانون اساسی یا قانون افاده یافته است،
قطعاً برقرار سازند.

ماده ۹

کسی را خودسرانه دستگیر، حبس یا بندرغه (تبعید)
کردن ممکن نیست.

ماده ۱۰

هر فرد برای معین نمودن حقوق و عهده داریهایش و
مقرر کردن اساس ناکی گناههای جنایتی که به گردن او
گذاشته شده است، به طور برابری کامل حقوق دارد که
پرونده او را دادگاه مستقل و بی طرف آشکارا و عادلانه
بررسی کند.

ماده ۱۱

۱. هر کسی که در بابت صادر کردن جنایت گنهکار دانسته

می‌شود، تا زمانی بی‌گناه است که گناهِش در مرافعهٔ آشکارای دادگستری که در آن برای حمایت او تمام امکاناتها فراهم آورده شده‌است، قانوناً هنوز اثبات نگردیده‌است.

۲. کسی را برای صادر کردن کرداری و یا بی‌حرکتی، اگر در وقت صادر شدن جنایت، موافق قانونهای ملی و یا حقوق بین‌المللی جنایت حساب نشود، جنایت‌کار شماریدن ممکن نیست.

برابر این نظر به جزایی که باید در مورد صادر شدن جنایت داده می‌شد، جزای سخت‌تر دادن ممکن نیست.

مادهٔ ۱۲

به حیات شخصی، عائله‌ای یگان فرد دخالت خودسرانه و به دخل‌ناپذیری منزل، سر مکاتبات، قدر و منزلت و آبروی او خودسرانه قصد کردن ممکن نیست. هر فرد حقوق دارد، در مورد مداخله یا سوءقصد از حمایت

قانون برخوردار گردد.

ماده ۱۳

۱. هر انسان حق دارد، در داخل هر دولت آزادانه مکان و محل اقامتش را تغییر و انتخاب کند.
۲. هر آدم حق دارد، مملکت از جمله مملکت خود را، ترک کند و به مملکت خود بازگردد.

ماده ۱۴

۱. هر کس حق دارد، از تعقیبات در دیگر مملکت پناه گاه جوید و از پناهگاه بهر مند شود.
۲. در موردی که تعقیبات واقعاً در اساس جنایت غیر سیاسی یا کردار مخالف مقصد و اصول ملل متحد باشد، از این حق استفاده نمودن ممکن نیست.

ماده ۱۵

۱. هر انسان حقوق تبعیت دارد.
۲. هر کس را از تبعیتش یا از حق تغییر تبعیت خودسرانه محروم کردن ممکن نیست.

ماده ۱۶

مرد و زنی که به سن بلاغت رسیده‌اند، حق دارند ببدون یگان محدودیت نژادی، ملی یا مذهبی ازدواج کنند و عائله تشکیل نمایند. آنها برای ازدواج در دوره عائله‌داری و در مورد طلاق برابر حقوقند.

زن و مرد باید با راضیگی و اختیار کامل همدیگر ازدواج کنند.

عائله رکن طبیعی و اساسی جمعیت است، حق دارد، از پشتیبانی جامعه و دولت برخوردار باشد.

ماده ۱۷

۱. هر انسان حقوق مال و ملک‌داری شخصی، اینچنین

مشترک دارد.
۲. هیچ کس را از مال و ملک داری خودسرانه محروم کردن ممکن نیست.

ماده ۱۸

هر انسان به آزادی فکر، وجدان و مذهب حقوق دارد. این حقوق آزادانه تغییر مذهب یا اعتقاد، همراه دیگران یا علیحده، رسمی یا خصوصی، آزادانه آموخته، اجرای رسم و آیینهای دینی و مراسمها را در بر می گیرد.

ماده ۱۹

هر انسان حقوق دارد که عقیده خود را آزادانه بیان نماید. این حقوق آزادانه و بی ملال رعایه عقیده خود، آزادانه، به هر واسطه، صرف نظر از سرحدات دولتی، جستجو، دسترس و انتشار معلومات و غایبها را در بر می گیرد.

ماده ۲۰

هر انسان حقوق آزادانه در مجلسها، اتحادیه‌ها شرکت کردن دارد.
کسی را مجبوراً به یگان اتحادیه جلب کردن ممکن نیست.

ماده ۲۱

۱. هر انسان حق دارد، در اداره کارهای مملکت خود، بی واسطه یا به وسیله نمایندگان که آزادانه انتخاب شده‌اند، شرکت ورزد.
۲. هر کس در مملکتش حقوق برابر شرکت ورزیدن به خدمت دولتی دارد.
۳. اساس حاکمیت حکومتی باید اراده مردم باشد. این اراده باید به وسیله انتخاب دولت و بی ساخته کاری که با راه انتخاب عمومی و برابر با راه آوازه‌ی پنهانی یا که به